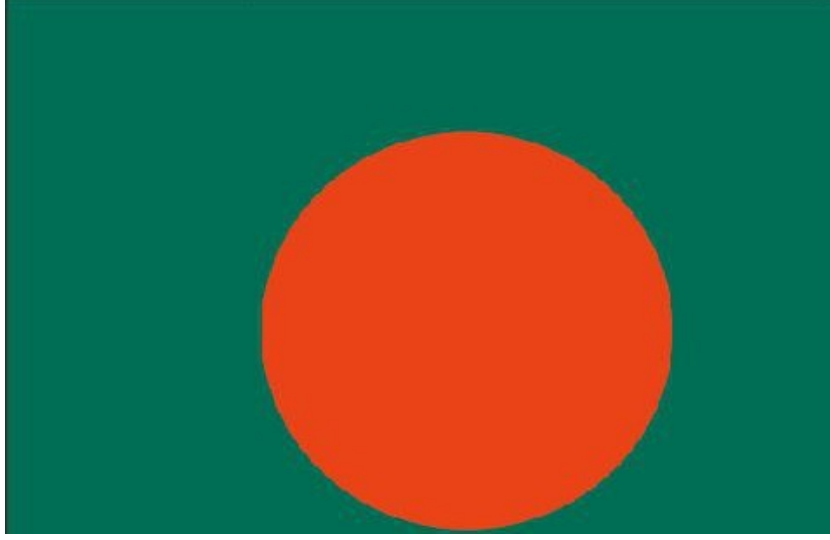

ANKARA SANAYİ ODASI

BANGLADEŞ HALK CUMHURİYETİ

ÜLKE NOTU

Araştırma ve Yönlendirme Müdürlüğü

15 Şubat 2016

İÇİNDEKİLER

1- Ülke Künyesi

2- Bangladeş'in Dış Ticareti

3- Türkiye ile Bangladeş Arasındaki Ticari İlişkiler

4- Ekler (Tablolar)

1- Bangladeş'in Dış Ticareti

2- Bangladeş'in İhracatında Başlıca Ürünler

3- Bangladeş'in İthalatında Önemli Ürünler

4- Bangladeş'in Ülkeler Bazında İhracatı

5- Bangladeş'in Ülkeler Bazında İthalatı

6- Türkiye'nin Bangladeş'e İhracatında Başlıca Ürünler

7- Türkiye'nin Bangladeş'den İthalatında Başlıca Ürünler

1- Ülke Künyesi

Başkent	Dhaka
Resmî dil(ler)	Bengali (Bangla)
Ulusun Babası Cumhurbaşkanı Devlet Başkanı	Bangabandhu Sheikh Mujibur Rahman Md. Abdul Hamid Sheikh Hasina
Yüzölçümü	147.570 km ² (56,977 mil kare)
Nüfus	158.217.000 (2014, IMF)
Gayri Safi Yurt İçi Hasıla - GSYİH (Milyon \$)	183.824 (2014, IMF)
Kişi Başına Düşen GSYİH (\$)	1.162 (2014, IMF)
Büyüme Oranı (%)	% 6,3 (2014, IMF)
Para birimi	Taka/Tk. (US\$ 1=Tk. 81.83)
Zaman dilimi	GMT+6 saat
Başlıca Endüstriler	Hazır Giyim, Jüt ve pamuklu tekstiller, çay işleme, kağıt, çimento, kimyasal gübre, hafif mühendislik ürünleri, şeker, yağ rafinerisi, çelik, gemi inşaatı, tuğla üretimi, konut inşaatı, halı üretimi, seramik eşya, ilaç ve eczacılık ürünleri, otobüs-kamyon montajı, radyo-TV-bilgisayar montajı
Sivil işgücü (2005-06, 15+yaş)	49.5 milyon
Tarım Sektöründe işgücü oranı	% 48.4
Sanayi sektöründe işgücü oranı	% 24.3
Hizmet sektöründe işgücü oranı	% 14.2
Başlıca Maden Kaynakları	Doğal gaz, kömür, kireç taşı, seramik kili, silis kumu, sert kaya.
Coğrafi Konum	Bangladeş, Güneydoğu Asya'da yer almaktadır. Ülkenin doğuda, batıda ve kuzeyde Hindistan ile güneyde ise Bengal Körfezi ve çok küçük olmak üzere Myanmar ile sınırı vardır. Bangladeş'in yüzölçümü 147,570 kilometrekaredir (56,977 mil kare). Alüvyonlu düzlükleri verimli tarım arazileridir. Topraklarının büyük bölümü üç büyük nehrin (Ganj, Brahmaputra, Meghna) ve beraberinde pek çok nehrin ve kanalın oluşturduğu bir deltadır. Engin yeşil tarlalar kuzeydoğuda 244 metre ve güneydoğuda 610 metre ortalama yükseklikleri olan alçak dağlarla çevrilmiştir. En yüksek nokta Chittagong dağlık bölgesinin güneydoğu ucunda bulunmaktadır.
Siyasi ve İdari Yapı	Bangladeş Parlamenter demokrasi ile yönetilmektedir. Her beş yılda bir 18 yaş ve üstü tüm vatandaşlar Jatiya Sangsag diye adlandırılan tek meclisli parlamento için seçimlerde oy kullanabilirler. Halen, toplam 345 sandalyesi olan parlamentonun 45 sandalyesi kadınlara ayrılmış olup bunlar diğer seçilmiş 300 üye tarafından seçilir. Başbakan, hükümetin başı olarak, kabineyi kurup devletin günlük işlerini yürütür. Başbakan, Cumhurbaşkanı tarafından resmen atanmış olsa bile, parlamento üyesi olmak zorunda olup, parlamento genelinin güvenini hak etmesi gerekmektedir. Cumhurbaşkanı, parlamento tarafından seçilen devletin başıdır.

	<p>Bangladeş'in anayasası, 1972 yılında tanzim edilmiş olup, anayasaya eklenen ondört maddeden oluşur. En yüksek yargı organı Yargıtay'dır. Yargıçlar, Cumhurbaşkanı tarafından atanırlar.</p> <p>Başbakan Sheikh Hasina tarafından yönetilen şimdiki hükümet, Devletin babası Bangabandhu Sheikh Mujibur Rahman'ın tasarlamış olduğu gibi yoksulluğu ve istismarı ortadan kaldıracığına dair söz vermektedir.</p> <p>Bangladeş, 2021 yılında 50. Bağımsızlık yıldönümünü kutlamaya hazırlanırken, Vizyon-2021 projesi ile ülkeyi Dijital Bangladeş'e ve orta gelirli bir ülkeye dönüştüreceğini taahhüt etmektedir.</p> <p>Ülkenin 481 Upizalasında (ilçe) idari işlerin merkezi yönetim yerine yerinden yönetilmesi ve yöneticilerin halk tarafından seçilmesi için yirmi yıllık bir aradan sonra 22 Ocak 2009 tarihinde seçimler yapılmıştır.</p>
Nüfus ve İşgücü Yapısı	<p>Bangladeş, dünyadaki nüfus yoğunluğu en yüksek ülkedir. 2013 yılı nüfusunun 156,9 milyon olduğu tahmin ediliyor. Nüfusun 2030 yılında 220 milyona ulaşmasını bekleniyor. Ayrıca, nüfus artışının çevre kirliliğini artıracığı, su ve gıda kaynakları üzerinde olumsuz etkileri olacağı öngörülüyor.</p> <p>Şehirdeki nüfus artışı toplam nüfus artışının iki katı olup, 2001 yılı nüfus sayımına göre toplam nüfusun % 26'sı şehirlerde yaşamaktadır. Bu oranın 2015 yılında % 30'a ve 2030 yılında % 40'a çıkacağı tahmin edilmektedir. 2010 yılı tahminine göre 13 milyonluk nüfusu ile en önemli şehir olan başkent Dakka dünyadaki en kalabalık şehirlerden biridir. Yıllık ortalama nüfus artışı % 5 olup, 2020 yılında Dakka'nın nüfusunun 23 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir. Diğer önemli şehirlerden Chittagong, Khulna ve Rajshahi'nin de hızlı bir şekilde nüfusunun artacağı öngörülmektedir.</p> <p>2001 sayımına göre nüfusun % 90'ı Müslüman, % 9'u Hindu, % 1'i de Budist ve Hristiyan'dır. Önümüzdeki dönemde Bangladeş'in çalışma yaşındaki nüfusunun pek çok ülkedeki durumun aksine artış göstereceği tahmin ediliyor. Bu artışın, ekonomik bağımlılığı düşüreceği, istihdamı, tasarrufları, yatırımları ve ekonomik büyümeyi artıracığı öngörülmekle birlikte bu gelişmelerin eğitimin kalitesine bağlı olduğu düşünülmektedir.</p> <p>Eğitim sisteminde gelişmeler olmakla birlikte Bangladeş, 2011-2015 döneminde istihdam edilen kişi sayısında artış sağlayacak yeni iş olanakları sunacak bir yapıya sahip görünmemektedir. Bunun sonucu olarak, Bangladeş ve Hindistan arasında gerginliğe neden olan Hindistan'nın Tripura, Meghalaya, Assam ve West Bengal şehirlerine Bangladeşlilerin göç etmeye devam edecekleri düşünülmüyor. İş imkanlarının sınırlı olması nedeniyle, Bangladeşliler halihazırda kendilerine iş imkanı veren Orta Doğu ülkelerinde de çalışmaya devam edeceklerdir.</p> <p>Bunlara ek olarak, nehir deltasında yer alan Bangladeş artan tuzluluk, sürekli tekrarlayan sel ve erozyonlar nedeniyle ekilebilir tarım alanlarını da kaybetmektedir. Bangladeş'in tarım alanlarındaki azalma ülkenin</p>

	Hindistan'a göç vermesini de artırmakta ve dolayısıyla iki ülke arasında gerginliğe neden olmaktadır.
Ekonomik Yapı	<p>Bangladeş ekonomisi, 20 yıldan fazla bir süre içerisinde yardıma bağımlı bir ekonomiden ticarete bağımlı bir ekonomiye dönüşmüştür. Bununla birlikte, Bangladeş'in orta gelir düzeyinde bir ülke olabilmesi için gerekli görülen yatırım odaklı büyümeye geçebilmesi henüz başarılammıştır. Hazır giyim sektörü ve işçi gelirleri ekonominin en dinamik olduğu alanlardır. Bangladeş, ülkenin tek bol kaynağı olan düşük ücretli, emek yoğun iş gücünü iyi bir şekilde kullanmaktadır.</p> <p>Kişi başına ortalama gelir yıllık 2.000 \$'a yaklaşmıştır. Uzmanlar, GSYİH'nın % 7 oranında büyümesinin ülkedeki yoksulluğu önemli oranda düşürebileceğini belirtmektedirler. Bu hedefe ulaşmadaki en önemli engel ise tasarruf ve yatırım oranlardaki düşük büyüme hızı olarak görülmektedir. Bangladeş'te yurt içi tasarrufların GSYİH'ya oranı yaklaşık % 20, yatırımların GSYİH'a oranı ise yaklaşık % 25 oranındadır. Son yıllarda, toplam yatırımın % 75'inin inşaat sektörü ile ilgili olduğu ve özel sektörün bu yatırımların 2/3'ünü gerçekleştirdiği görülmektedir.</p> <p>Telekomünikasyon sektöründeki özelleştirmelerin sonucu olarak son yıllarda yabancı sermaye yatırımları artmıştır.</p> <p>Yurt içi kaynakların düşük kapasitedeki yatırım finansmanı gücü göz önüne alındığında, ülkenin önceliği ihracat odaklı sanayileri teşvik ederek yurt dışı yabancı sermaye çekmeye vermesi gerektiği uzmanlarca belirtilmektedir. Ayrıca, yabancı sermayenin çekilebilmesi için bürokratik engellerin azaltılması ve zarar eden kamu şirketlerinin satılması da önemlidir. Bangladeş dünyada en düşük oranda kişi başına yabancı yatırım çeken ülkelerden biri konumundadır.</p>
Vergi Mevzuatı, Yatırımlara Sağlanan Teşvikler ile Oturma ve Çalışma İzinleri	<p>Ülkedeki vergileri düzenleyen kurum Ulusal Gelir Kurulu'dur (National Board of Revenue). Ülkedeki en önemli vergi, kurumlar vergisidir. Hisseleri halka açık olan şirketler için vergi oranı % 37, diğerleri için % 40'dır. Yabancı şirketler için bu oran en az % 40, yabancı ile ortak şirketler için de en az % 40, yabancı bankalar için ise % 45'tir. Bu vergiler % 10 olan stopaj vergisini, % 15 olan kar dağıtım vergisini kapsamaktadır. Ulusal Gelir Kurulu % 100 ihracat için kurulmuş firmalar ya da ithal girdiye dayanan sektörlerle antrepo sağlamaktadır. Gelir vergisi doğrudan vergiler içindeki en önemli kaynaktır. Kademeli olarak artan bir sistemdir. Gelir vergisi ödeme gücüne göre belirlenmektedir. Bundaki amaç eşitlik ve sosyal adaleti sağlamaktır.</p> <p><u>Yatırımlara Sağlanan Teşvikler</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vergi Muafiyeti: Genel olarak 5 ila 7 yıl arasında vergi muafiyeti pek çok iş kolundaki yatırımlar için uygulanmaktadır. Diğer taraftan, elektrik üretim santralleri için vergi muafiyeti 15 yıla kadar sağlanabilmektedir. 2. Gümrük Vergisi: İhracata yönelik sanayilere yönelik olarak gümrük vergisi muafiyeti uygulanmakta olup, diğer sanayi faaliyetlerinde % 5 oranında ad valorem gümrük vergisi uygulanmaktadır. 3. Gelir Vergisi: Bangladeş'in pek çok ülkeyle karşılıklı yatırım anlaşması yapmış olmasından dolayı, çifte vergilendirme sorunu pek çok ülke yatırımı için bulunmamaktadır. Gelir vergisi mevzuatında belirtilen bazı sektörlerde üç yıla kadar yabancı işçiler için gelir

	<p>vergisinden muafiyet uygulanmaktadır.</p> <p>4. Yurt Dışına Kar transferi: Yatırım sermayesinin ve kar payının yurt dışına transferinde genel olarak serbesti tanınmıştır.</p> <p>5. Mülkiyet: Yabancı yatırımcılar ticari teşebbüslerini, yerel partnerlerle ortak olarak ya da tamamen kendi mülkiyetlerinde kurabilirler.</p> <p>İhracat amaçlı üretim bölgelerine (Export Processing Zones) yatırım yapıldığı takdirde, yatırımı yapan firma ilave bir takım kolaylık ve teşviklerden faydalanmaktadır. Bangladeş'te Dakka, Chittagong, Mongla, Comilla, Uttara ve Ishwardi serbest bölgeleri bulunmaktadır.</p> <p>Çalışma izinleri olmadan yabancı uyruklular Bangladeş'te çalışmamaktadır. Yabancı uyruklu çalıştırmak isteyen özel sektör müteşebbisleri Bangladeş Yatırım Kurulu (Bangladesh Board of Investment)'in belirlediği formata uygun bir başvuru yapmak zorundadır. Temel kurallar şunlardır:</p> <ul style="list-style-type: none">• Başvuran kişi Bangladeş'in tanıdığı ülkelerden birinin vatandaşı olmalıdır.• Yabancı uyruklu çalışan ancak yerel uzman/teknik eleman olmadığı durumlarda işe alınır.• Güvenlik ile ilgili temiz kağıdı alınmak zorundadır.
--	--

2- Bangladeş Halk Cumhuriyeti'nin Dış Ticareti

Bangladeş resmi istatistikleri en son 2007 yılında yayımlanmış olup, Trademap'in tahmini verilerine göre 2013 yılında ülkenin dış ticaret hacmi, bir önceki yıla göre % 10 oranında artarak 63,5 milyar ABD Dolarına yükselmiştir.

2013 yılında ihracat bir önceki yıla göre % 14 oranında artarak 30,6 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemdeki ithalat ise bir önceki yılın aynı dönemine göre % 6 oranında artarak 32,8 milyar ABD Doları olmuştur.

Dış ticaret açığının 2014-2018 yılları arasında artacağı tahmin edilmektedir. Dış ticaret açığının 2014-2018 yılları arasında dış ticaret açığının 5 Milyar Doların üzerinde olması, 2018 yılında ise 9,3 Milyar Doları ulaşması beklenmektedir.

Bangladeş temel ürünlerde ithalata bağımlılığı nedeniyle önemli bir ticaret açığı problemiyle karşı karşıyadır. Ayrıca, ülkenin en önemli ihracat sektörü olan hazır giyim sektörü iplik ithalatına bağımlı durumdadır. Yurt dışında çalışan işçilerin gelirleri cari açığın azaltılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Yurt dışında çalışan işçilerin gelirlerinin 2013-2018 döneminde nominal GSYİH'nın % 8'ini oluşturacağı öngörülmektedir.

Bangladeş'in ihracatında 2014 yılı itibarıyla en önemli ihraç ürünleri; hazır giyim, jüt ve deniz ürünleridir.

Bangladeş'in ithalatında başlıca ürün grupları; petrol yağları, pamuk, buğday ve mahlut, pamuklu mensucat, pamuk ipliği ve telefon cihazlarıdır.

2014 yılı verilerine göre; Bangladeş'in en önemli ihraç pazarı ABD olup, onu Almanya, Birleşik Krallık, Fransa İspanya, Kanada, İtalya ve Türkiye izlemektedir.

2014 yılında Bangladeş'in ithalatında en önemli ülke Çin Halk Cumhuriyeti olup, Hindistan, Singapur, Malezya, Kore, Endonezya, Tayland ve ABD diğer önemli ülkelerdir.

Tarifeler ve Diğer Vergiler

Genel Olarak Gümrük Vergileri

Bangladeş'in ekonomi politikasında gümrük vergilerinin büyük önemi bulunmaktadır. Her ne kadar gümrük vergilerinde önemli düşüşler gerçekleştirilmiş olsa da, devlet gelirlerinde gümrük vergilerinin büyük payı olması nedeniyle, halen vergilerin yüksek oranlı olduğu söylenebilir.

Ülkedeki vergileri düzenleyen kurum Ulusal Gelir Kurulu'dur (National Board of Revenue). İthalat rejimi ya da gümrük tarifeleri aşırı derecede korumacı bir yapıda değildir. İthal ürünler için gümrük vergileri "0 ile % 25" arasında değişmektedir.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Ülke 1971 yılında bağımsızlığını ve egemenliğini kazandıktan sonra Standard Kurumunu da faaliyete geçirmiştir. 1956 yılında Dakka'da kurulan ve devlet kuruluşu olan Merkezi Test Laboratuvarı da (The Central Testing Laboratory - CTL) devletin, özel sektörün ve derneklerin test işlemlerini yapmakla yükümlü idi.

Bangladeş'in standartlarla ilgili kurumu Bangladesh Standards & Testing Institution (Bangladeş Standard ve Test Kuruluşu) bahsi geçen iki kuruluşun yerine 1985 yılında kurulmuştur.

İthalatta zorunlu standard uygulaması olan ürünler bulunmaktadır.

3- Türkiye ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Arasındaki Ticari İlişkiler

2015 yılında iki ülke arasında gerçekleşen ticaret hacmi 1,2 Milyar Dolar olup; bir önceki yıla göre ciddi bir değişim görülmemiştir.

Türkiye'nin Bangladeş'e yönelik ihracatı incelendiğinde, 2009 yılından beri ihracatımız 100 milyon Doların üzerindedir. 2012 yılında ilk defa 200 Milyon Doların üzerine çıkan ihracatımız 2013 ve 2014 yıllarında düşüş eğilimine girmiştir. Bu rakam 2015 yılında tekrar 200 Milyon Dolara yükselmiştir.

2014 yılı ithalatımız ise bir önceki yıllara yaklaşık aynı değerde kalmış ve 1 Milyar Dolar civarında gerçekleşmiştir. 2015 yılı ithalatımız 966 Milyon Dolar olmuştur.

İki ülke arasında imzalanan anlaşma ve protokoller aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Anlaşma/Antlaşma/Mutabakat	İmza Tarihi
Ticaret Anlaşması	27 Temmuz 1976
Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması	5 Mart 1979 (1982'de değişiklik yapıldı)
Karşılıklı Olarak Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşması	12 Kasım 1987
Teknik İşbirliği Anlaşması	14 Mayıs 1993
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	31 Ekim 1999
3. Dönem KEK Toplantısı Protokolü	19 Kasım 2009

Kaynak: Bangladeş Büyükelçiliği

Türkiye-Bangladeş Dış Ticaret Değerleri (1000 Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2015	200.005	966.036	-766.031	1.166.041
2014	148.511	1.028.728	-880.217	1.177.239
2013	195.536	1.004.419	-808.883	1.199.955

Kaynak: TÜİK

4- Ekler (Tablolar)¹

Tablo 1 – Bangladeş’in Dış Ticareti (Milyon Dolar)

	2010	2011	2012	2013	2014
İhracat	19.231	24.314	27.748	31.064	33.553
İthalat	30.504	41.222	30.729	34.778	38.564
Hacim	49.735	65.536	58.477	65.842	72.117
Denge	-11.273	-16.908	-2.981	-3.714	-5.011

Tablo 2 – Bangladeş’in İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTIP	Ürün Adı	2012	2013	2014
	Tüm Ürünler	27.148	31.064	33.553
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	4.232	4.999	5.255
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	4.240	4.680	5.251
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	3.422	3.872	4.168
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	2.636	3.143	3.328
6205	Erkek/erkek çocuk için gömlek	1.924	2.174	2.361
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs. (örme)	900	1.081	1.288
6105	Erkek/erkek çocuk için gömlek (örme)	776	835	896
6108	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası (örme)	462	540	616
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleri	527	609	603
6111	Bebek için giyim eşyası (örme)	435	546	601
0306	Kabuklu hayvanlar (canlı/taze/soğutul../donduru../kurutul.)	464	563	583
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	448	544	578
6201	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	395	458	528
6403	Ayakkabı; yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni vb kösele	281	370	483

¹ Kaynak: Trade Map-ITC

6202	Kadın/kız çocuk için dış giyim	287	350	457
5307	Jüt ve bitki kabuğu liflerinden iplikler	381	415	436
6209	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar	347	393	416
6107	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası (örme)	295	367	395
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz (örme)	329	360	354
6103	Erkek/erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs. (örme)	208	261	348
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	260	338	344
6212	Sutyen, korse, korse kemer, pantolon askısı, çorap bağı, jartiyer	187	241	283
6211	Kadın/kız çocuk için spor, kayak ve yüzme kıyafetleri vb giyim eşyası	197	220	209
6505	Parça halinde keçe, dantel, dokuma maddelerinden şapka, başlık	166	165	202
4107	Sığır ve atların dabalılanmış ve hazırlanmış deri ve köselesi	175	231	187
4104	Sığır ve at cinsi hayvanların dabalılanmış derileri	91	128	179
6114	Diğer giyim eşyası (örme)	135	152	173
6102	Kadın/kız çocuk için dış giyim (örme)	135	147	160
6306	Vagon ve mavna örtüleri, yelkenler, dış storlar, tente, çadır vb	130	144	157
4202	Deri ve kösele vb. den seyahat eşyası	54	85	127

Tablo 3 – Bangladeş’in İthalatında Önemli Ürünler (Milyon Dolar)

GTIP	Ürün Adı	2012	2013	2014
	TOPLAM	30.729	34.778	38.564
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1.913	2.135	2.355
5209	Pamuk men (dokuma %85 < pamuklu 200g/m2 den fazla)	1.264	1.418	1.310
5201	Pamuk (kardesiz, taranmamış)	968	1.144	1.153
5208	Pamuk men (ağırlıkça %85 ve fazla pamuk m.kare 200gr)	1.016	1.130	1.125
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	950	793	1.012
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	353	664	973
5205	Pamuk (dikiş hariç) ipliği (ağırlık; =>%85 pamuk) (toptan)	799	871	877
1001	Buğday ve mahlut	616	835	797
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	504	666	751
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	823	738	723
7207	Demir/alaşımsız çelikten yarı mamuller	637	581	512
5407	Sentetik iplik, monofil, şeritlerle dokumalar	363	394	452
1507	Soya yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	428	341	423
6006	Diğer örme mensucat	279	355	408
3204	Sentetik organik boyayıcı maddeler	244	304	398
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. Fazla	389	383	397
5509	Sentetik devamsız liften iplik (dikiş hariç) (toptan)	321	369	387
5211	Pamuk men (dokuma, %85 >pamuklu, suni-sentetik karışık, 200g/m2 den ağır)	185	296	384
0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	293	426	380

8502	Elektrojen grupları, rotatif elektrik konvertisörleri	297	236	359
0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, tatlandırıcı madde içerenler)	236	285	342
1006	Pirinç	18	105	330
1201	Soya fasulyesi	143	231	329
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	170	209	318
8447	Örgü tezgahları, gipür, tül, dantela, file imali makine, cihazları	156	166	282
5210	Pamuk men (dokumalar, ağırlıkça % < 85 ten az pamuk içeren, <= 200 g/m ²)	245	272	280
8711	Motosiklet, mopetler, motorlu bisikletler, sepetler	176	202	264
5402	Sentetik lif ipliği (dikiş ipliği hariç) (toptan)	193	254	255
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	208	228	254
7210	Demir/çelik yassı mamul, kaplı, sıvanmış (600mm. Den geniş)	267	224	236

Tablo 4 – Bangladeş’in Ülkeler Bazında İhracatı (Milyon Dolar)

Ülkeler	2012	2013	2014
TOPLAM (Diğerleri Dahil)	27.148	31.064	33.553
ABD	4.916	5.353	5.278
Almanya	4.094	4.666	5.100
İngiltere	2.700	2.913	3.140
Fransa	1.811	2.092	2.245
İspanya	1.392	1.669	2.000
İtalya	990	1.149	1.404
Hollanda	744	961	1.190
Belçika	685	934	1.169
Kanada	1.132	1.157	1.108

Türkiye	766	1.004	1.029
Japonya	718	892	938
Polonya	538	586	823
Çin	480	602	761
Rusya Fed.	426	591	655
Danimarka	434	507	639
Avusturya	363	456	519
Hindistan	567	531	517
Avustralya	387	448	502
İsveç	340	383	388
İsviçre	301	338	359

Tablo 5 – Bangladeş’in Ülkeler Bazında İthalatı (Milyon Dolar)

Ülkeler	2012	2013	2014
TOPLAM (Diğerleri Dahil)	30.729	34.778	38.564
Çin	7.970	9.705	11.783
Hindistan	4.937	5.994	6.255
Singapur	2.090	2.539	3.273
Endonezya	1.120	1.068	1.378
Hong Kong	1.027	1.267	1.373
G. Kore	1.459	1.427	1.236
Malezya	1.505	1.588	1.229
Japonya	985	874	1.159
ABD	508	709	1.113
Tayvan	1.060	1.007	1.067
Brezilya	705	857	869
Tayland	764	846	863
Almanya	541	604	797

Pakistan	696	718	688
Kanada	526	641	640
Avustralya	507	547	495
İtalya	301	363	420
Arjantin	361	310	359
Katar	0	249	326
Rusya Fed.	323	256	230

Tablo 6 - Türkiye'nin Bangladeş'e İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon ABD Doları)

GTIP	Ürün Adı	2012	2013	2014
5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. I geçe	13,1	8,3	19,9
8451	Dokuma ipliklerin, mensucatin yıkanması, temizlenmesi, kurutulması, ütülenmesi, sarılması, katlanması	13,7	22,1	16,0
5211	Pamuklu mensucat (pamuk oranı < % 85 olan sentetik veya suni liflerle karıştırılmış olup m2. Ağırlığı	3,4	2,9	8,3
3809	Mensucat, kağıt, deri vb. İçin apre veya finisaj müstahzarları, müstahzar haşıl ve apreler, müstahza	6,4	7,4	7,3
0404	Peynir altı suyu ve tabii süt bileşenlerinden ibaret diğer ürünler	1,3	1,3	5,5
0909	Anason, rezene, kişniş, kimyon, kimyonu tohumu ve ardıç meyveleri	2,4	4,9	5,0
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, ku	2,2	3,2	4,2
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	0,6	1,4	4,2
0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker	0,0	0,7	3,1

	veya diğ er tatlandırıcı madde iç erenler)			
3906	Akrilik polimerleri (ilk şek illerde)	1,1	1,7	2,8
5516	Suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat	0,3	0,0	2,7
9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eş ya	4,3	2,3	2,7
9606	Düğ meler, ç ıtç ıtlar, düğ me formları ve bunların diğ er aksamı; düğ me taslakları	1,4	1,5	2,2
5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elveriş li maddelerden diğ er yer kaplamaları	1,3	1,8	2,1
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	1,5	1,8	2,1
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	2,9	2,4	2,0
4205	Tabii veya terkip yoluyla elde edilen deri ve köseleden diğ er eş ya	2,3	2,4	1,9
8455	Metalleri haddeleme makinaları ve bunların silindirleri	0,1	0,3	1,6
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	0,7	1,2	1,6
2513	Sünger taşı, zımpara taşı, tabii korindon, tabii süleyman taşı ve diğ er tabii aş ındırıcılar	1,1	1,0	1,6
2515	Mermer ve traverten, ekosin, su mermeri, kireç li taş lar	1,0	2,0	1,6
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	0,6	0,4	1,6
3204	Sentetik organik boyayıcı maddeler, fluoresanlı aydınlatma maddeleri veya lüminofor olarak kullanıla	1,2	1,2	1,5
3202	Debagatte kullanılan sentetik organik ve anorganik maddeler ve müstahzarlar	1,0	2,0	1,5
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğ er gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya	0,9	1,0	1,4
8446	Dokuma makinaları (tezgahlar)	0,9	0,3	1,3

8428	Kaldırma, elleçleme, yükleme, boşaltma makinaları (asansörler, yürüyen merdivenler, konveyörler, tel	0,4	0,9	1,3
5807	Dokumaya elverişli maddelerden işlenmemiş etiketler, armalar ve benzeri eşya	0,4	0,7	1,1
2712	Vazelin, parafin, petrol mumu, yağlı mum, ozakerit, linyit mumu, turb mumu vb.	0,8	0,7	1,0
5510	Suni devamsız lifden iplikler (dikiş ipliği hariç)	0,0	0,0	1,0
	TOPLAM (Diğerleri Dahil)	214,2	195,5	148,7

Tablo 7 - Türkiye'nin Bangladeş'den İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon ABD Doları)

GTIP	Ürün Adı	2012	2013	2014
5307	Jüt ve bitki kabuğu liflerinden iplikler	186,9	181,9	204,4
6205	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	70,7	117,0	118,9
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	117,6	138,7	117,0
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıy	79,0	129,8	112,7
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzm	90,9	125,9	111,0
6202	Kadın ve kız çocuk için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzg	29,2	44,3	71,5
6201	Erkek veya erkek çocuk için palto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak (kayak ceketleri dahil), rüz	36,8	54,5	60,9
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	28,1	31,5	33,5
6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar	12,0	26,6	32,6

6111	Bebek için giyim eşyası ve aksesuarı (örme)	7,8	17,1	19,9
6211	Spor, kayak ve yüzme kıyafetleri; diğer giyim eşyası	18,9	21,0	17,2
6209	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar	6,6	11,0	12,0
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	3,7	9,4	11,8
6105	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler (örme)	8,7	11,3	11,1
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüz	5,4	7,8	8,2
6911	Porselen veya çiniden sofraya ve mutfak eşyası, diğer ev eşyası ve tuvalet eşyası	7,5	11,5	8,0
5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat	0,0	0,9	6,0
6106	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler, gömlek -bluzlar (örme)	6,0	13,4	6,0
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	3,5	4,2	5,0
6103	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (örme)(y	1,5	3,4	4,2
6108	Kadın ve kız çocuk için kombinezon, jüp veya jupon, slip ve külot, gecelik, pijama, lizöz, bornoz vb	2,3	2,3	3,5
6112	Spor, kayak ve yüzme kıyafetleri (örme)	1,0	2,2	3,3
6310	Kullanılmış veya yeni paçavralar, sicim, ip ve halat döküntüleri ve sicim, ip ve halattan kullanımı	2,6	1,8	3,1
5509	Sentetik devamsız lifden iplik (dikiş ipliği hariç) (toptan)	4,5	2,0	3,0
6212	Sütyen, korse, korse kemer, pantolon askısı, çorap bağı, jartiyer vb. Eşya ve bunlar için parçalar	0,5	0,7	2,7
6001	Örme tüylü mensucat	0,0	0,0	2,6
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden,	0,9	1,0	2,2

	tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deri			
6107	Erkek ve erkek çocuk için külotlar, slipler, gece gömlekleri, pijamalar, bornozlar, robdöşambırlar ve	0,7	1,3	2,2
6004	Diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kauçuk iplik=>%5)	0,0	0,0	2,1
5310	Jüt ve bitki iç kabuğundan dokumalar	2,5	1,7	2,0
	TOPLAM (Diğerleri Dahil)	766,4	1004,4	1028,8